

Klebsberg Megnyitó Napok

Háromnapos rendezvénysorozattal szeretné emlékeztetni a nyitást a Klebsberg Kuno Művelődési Központ (Bp. II., Templom u. 2.), amely most veszi birtokba új otthonát, az 1830-as években épült klasszicista stílusú kúriát, valamint az 1930-as években épült iskolát. A Klebsberg Megnyitó Napok keretében, amelyeket június 17–19. között rendeznek, lesz színházi előadás és bábjáték, képzőművészeti és fotókiállítás, koncert és bál. (MTI)

Bandák az Óbudai Fő téren

Az Óbudai Nyár Bandák a téren című koncertsorozatának mai vendége a Cotton Club Singers lesz, a szvingcsapat este hét órától játszik a III. kerületi Fő téren. Az ingyenesen látogatható koncerten megszólalnak a swingzene örökzöld szerzeményei Duke Ellingtontól Ábrahám Pálig, valamint az együttes Luxury című, vadonatúj albumának legjobb dalai is. Ugyanitt, szombaton este héttől a 100 Tagú Cigányzenekar repertoárja legjavából játszik. (Népszava)

Szabó István életműdíja

Életműdíjjal tiszteleg Szabó István Oscar-díjas rendező munkássága előtt a 27. Moszkvai Nemzetközi Filmfesztivál: a játékfilmek versenyébe Gárdos Péter A porcelánbaba című filmjét hívták meg a szervezők. (MTI)

Ingyenes Megasztár-koncert

Ma este 21 órai kezdettel a Budaörsi Sportpályán egy látványos, teljes egészében élő zenés koncerten lépnek fel a Megasztár második szériájának döntősei. A tévéműsorokban már elhangzott számokon kívül más slágereket, saját szerzeményeket és duetteket is előadnak. (Népszava)

Szegeden a rockturné

Szegeden folytatódik szombaton a Soproni Rockturné. A Ligetben a Hollywoodoo és a Supernem mellett a Heaven Street Seven és a Zanzibár lesz a másik két fellépő. (Népszava)

Legyen a vendégünk

Legyen a vendégünk című játékunk nyertesei a következők: Szalay Zsuzsa (Dunakeszi), Fekete Géznáné (Szob), Szilva Beáta (Budapest). A szerencsések a Vígszínház októberi bemutatójára kétszemélyes jegyet nyertek. Az időpontról és a darab címéről levélben értesítjük őket. (Népszava)

Elhunyt Gervai Marica

Elhunyt Gervai Marica színésznő a hét végén az Egyesült Államokban. Az 1935-ben készült Szent Péter eseménye s az Iglói diákok, valamint az 1937-ben forgatott Százitenezgyes szoba című filmekben nyújtott alakításával aratta legnagyobb sikereit. (MTI)

TÉVÉNÉZŐ

★ ★ ★ ★ ★

Bibircsók és szakáll

RTL KLUB A Barátok közt című – lassan klasszikussá érő szappanopera – első pillantásra az elmúlt néhány év alatt annyiban változott csupán, hogy eltűnt Barta Zsolt bibircsókja és Miklós szakállá kissé megöszült. Legalább is azalatt a cirka három év alatt, mióta utoljára kárhoztattam magamat arra, hogy végignézzek egy epizódot. A karakterek érintetlenek, bár az arcok között sok az új. Mintha a középgeneráció helyett a kamaszok kerültek volna többségbe a szereplők között, sőt a sztori fókuszába is. Nyilván, mert a sorozat fogyasztói is ebből a korosztályból verbuválódnak. S az alkotók is lemondtak arról, hogy a társadalom keresztmetszetét adják, s helyette megelégednek az iskolaudvaron zajló drámákkal. A fiatal szereplők egyébiránt nem is teljesítenek feltétlenül rosszakban, mint az idősebbek. Mégis színes – egy szappanoperához mérten –, izgalmas figurák rostálódtak ki, hogy helyüket hisztiző, arctalan gyerekszereplők vegyék át. Bár van kivétel is, a Mátyas Richárdot alakító Galgóczy Gáspár egészen kitűnő. A sok bűrgyűn kamerába néző papírfigura közül az egyetlen, aki emberi hangon szólal meg. Remélem, lesz ereje időben kiszállni a sorozatból, mielőtt elkoportná az. Hamvay Péter

Budapest fejlődése látványosan kimarad a modern építészet törekvéseiből

Toronymagas ideák

Régóta húzódik a vita Budapest megújulásáról; arról, hogy a meglévő városkép hogyan viszonyul a 21. század elvárásaihoz és eszményeihez. Fekvése, földrajzi adottságai, a várost a közepén kettészelő Duna impozáns sávja, a körülötte emelkedő budai hegyek, a szigetek és öblök, az egybefüggő eklektikus városbelső Európában egyedülálló szépséget kínálnak a fővárosnak. Az épített környezet viszonylagos egysége, a 19. század végi eklektika, a szecesszió erős jelenléte, a Vár, a Viziváros és Óbuda középkori öröksége hosszú idő óta meghatározó a városfejlesztés esztétikai irányelveit.

Budapesten az új városháza tervezésével kapcsolatban született az első konkrét ötlet, 1928 táján: a Károly körutat indító, nagyvárosi ikon módjára magasba emelkedő városházatorony gondolata. De készültek tervek a Lágymányos egyetemi campusá alakításáról, ami az új, fiatalos városrészt szintén lendületes, égbetörő tornyok formájában fogalmazta meg. A mára kiépült egyetemváros a budai Dunaparton jóval szolidabb, mértéktartóbb városképet formál, mint amit Klebsberg kultúrpolitikája ugyanott szeretett volna látni – többek között a tudomány központi eszményét kiemelő, 58 méter magas Tudomány Tornyt a szemközti Boráros téren. Az első „felhőkarcoló” végül 1930-ban épült meg a Kerepesi úton, és a következők csak jó 30 évvel később követték.

A világgazdaság és a tudomány-technikai fejlődés dinamikája másodszor a '60-as években hozott áttörést a városképben. Az „új gazdasági mechanizmussal” együtt megjelentek a modernista toronyházak; elsőnek a 1967-ben Budapest Körszálló (Szrogh György), majd nem messze innen, a Budakeszi úton egy öt tömbből álló lakóházegyüttes (Iványi László). Majd a sűrű beépítésű, gyakran tízemeletes külvárosi lakótelepek már nem a szimbólumképzésben, hanem a környezet (és a lakók) lepusztításában működtek hatékonyan közre.

A kérdés néhány éve ismét elemi erővel vetődött föl: lehet-e és kell-e Budapesten toronyházat építeni? Szüksége van-e a városnak a növekedés erős ikonjára, hívójel lehet-e ma egy magasházakkal beépített kereskedelmi-szolgáltató city? Az Árpád-híd pesti hídfőjének képét már jó évtizede a 75 méter magas Társadalombiztosítási Székház, illetve a 93 méteres rendőrpalota uralta. 2000-ben a kettő közé egy külföldi befektetőcsoport 110 méterre emelkedő toronyházat szeretett volna. Addig nem tiltotta rendelet a magassági határok ilyen komoly túllépését, de 2002-ben a Fővárosi Közgazdálkodási és Közlekedéskutató Intézet megfogalmazta a magasházrendeletet, amelynek értelmében 45 méternél magasabb házakat tilos emelni a Budapest külső környékén belül eső területeken. A felhőkarcoló ötlete megbukott. A rendelet érvénybe lépése és a korábbi hatályvesztése közötti igen rövid, joghézagos időszakban azonban ügyes időzítéssel engedélyt szerzett a hídfőnél egy 60 méteres párkánymagasságra tervezett irodatorony-páros, osztrák befektetővel a háttérben, osztrák és hazai építészirodák tervei szerint. Az építkezés várhatóan egy év múlva, 2006 májusában fejeződik be, s ez Budapestnek 27 000 új iroda-négyzetmétert, a hídról levezető felüljáró felújítását, többszintnyi mélygarázst és számos szolgáltatást jelent. A hídfő másik oldalán szintén egy 60 méter magas irodakettős épül gyors tempóban, osztrák befektetővel és ugyanazzal a magyar tervezővel, mint az étel-tenben készülő tornyok; itt 37 000 négyzetméternyi irodaterület kialakításáról van szó. De nem csupán erről.

A befektetők és az építész új látványelemet szánnak Budapestnek. És rajtuk kívül is sokan úgy gondolják, hogy Budapest igazi vonzereje, tőkét és turistákat egyformán idecsalogató karaktere messze kullog a régió többi nagyvárosa, Prága, Krakkó, Varsó vagy akár Moszkva mögött. A pozícióvesztést többek között az új évezreddel összehangolt arcultól várják, aminek, mint sok építész, városrendező és politikus is gondolja, elemi része az állandó gyarapodás építészeti jelekben való kommunikálása is. Merészséget, nyitottságot, gesztusokat, új, meghökentető látványelemeket kérnek számon a városvezetéstől, egy modern metropolisz minden kellékével együtt. Hiányolják a nemzetközi élmezőny építész sztárjait, akik Prágától Berlinen át Bilbaóig megépítik egy új kor szimbólumait, de Budapest látványosan kimarad e folyamatból, a múlt karakterét őrizve, hagyományokhoz ragaszkodva lassan kikopik a mezőnyből. „Nem az a kérdés, hogy kell-e toronyház Budapestre, hanem az, hogy megengedhetjük-e magunknak, hogy toronyházak nélkül komoly gazdasági esélyektől essünk el hosszú évtizedekre. A toronyház ugyanis nem csupán lokális kérdés, hanem a globális gazdasági hálózatok helyi szimbóluma” – írta két

Egy rövid ideig tartó joghézagot használtak ki az új magasházak megálmodói

FOTÓ: ISZA FERENC

lumaival, de Budapest látványosan kimarad e folyamatból, a múlt karakterét őrizve, hagyományokhoz ragaszkodva lassan kikopik a mezőnyből. „Nem az a kérdés, hogy kell-e toronyház Budapestre, hanem az, hogy megengedhetjük-e magunknak, hogy toronyházak nélkül komoly gazdasági esélyektől essünk el hosszú évtizedekre. A toronyház ugyanis nem csupán lokális kérdés, hanem a globális gazdasági hálózatok helyi szimbóluma” – írta két

éve egy építészkritikus. A toronyház-vitával azt kellene végre eldönteni, hogy Budapest milyen fejlődési utat választ: a tudásközpontú társadalom presztízsjelét, a növekedés felgyorsult tempóját akarja kommunikálni – vagy még előbbre lép, és a 21. század valódi kihívásaival, a fenntarthatóság vezérelvével, a meglévő értékek megővásával, átértelmezésével kíván-e okosan gazdálkodni.

Götz Eszter

AZ 1920-AS ÉVEKBEN merült föl először a kérdés: kell-e Budapestnek felhőkarcoló? Az 1914-től érvényben lévő szabályozási terv még nem engedett meg 7 emeletesnél, 25 méteres párkánymagasságnál nagyobb épületet a város területén. A nagy világvárosok alakulása, az amerikai példa azonban állandó izgalomban tartotta az építészeket és a sajtót. Ugyanakkor a kaotikus növekedés, a szá-

bályokat nem ismerő, innovációt és egyediséget hangsúlyozó amerikai nagyvárosi építészet sokkolta is az óvilág hagyományhű gondolkodását. De a kereskedelem, a tökéletes növekedés új szimbólumokat kívánt a városoktól. Legelőször a dinamikus fejlődő Berlin hódolt az új ideáknak, majd Párizs és London is megépítette az első európai felhőkarcolókat.

Mancsért rajzoltak a gyerekek

Általános iskolások rajzpályázataiból nyílt kiállítás a Groupama Biztosító Rt. irodáiban. A képviselőket a területükhez tartozó iskolák legsikeresebb rajzait mutatják be. A kiállítás célja, hogy több adomány gyűljön össze a Miskolci Speciális Mentőcsoport Közalapítvány részére – a kiállított képek legkevesebb 10 ezer forintért megvásárolhatók.

A rajzpályázat címe „Amiért a kutyákat szeretem” volt, és a mentőcsoport leghíresebb tagja, Mancs ihlette. A felderítőkutya rendkívüli katasztrófa helyzetekben – árvíz, földcsuszamlás, hó- és sárlavina alkalmával – nyújtott segítséget a rászorulóknak: eltűnt gyerekeket és felnőtteket kutatót fel és mentett meg. A mentőcsoport támogatására összesen 50 ezer

kép érkezett az ország 1011 iskolájából.

A biztosító dél-budapesti régióközpontjában (1087 Budapest, Könyves Kálmán krt. 76.) nyolc olyan kép is megtekinthető, mely a legjobb szűk között végzett. A nyolcadik kerület azzal büszkélkedhet – mondta dr. Balogh Horváth Edit, a régió vezetője –, hogy szinte minden iskolájából érkeztek pályázatok, és így több mint 3500 rajz közül válogathattak a zsűri.

A szervezési munkát – a pályázat teljes körű lebonyolítását és a pályázatok díjazását – a Groupama Biztosító Rt. vállalta magára. A biztosító értékes ajándékokkal jutalmazta a diákokat és a tanulókat felkészítő tanárokat, valamint az iskolákat is. A cég 250 ezer forintért vásárolta meg az első helyezett képet, a pénzt pedig a mentőcsoportnak utalta. A zsűri által legjobbnak ítélt első 100 képet a Francia Intézetben állították ki. A kiállítás június 1-jéig tartott az intézetben, de a képek továbbra is láthatóak on-line kiállítás keretében a Miskolci Speciális Mentőcsoport honlapján: www.spider112.hu/rajzpalyazat/ oldalon.

Ott a közönség is értékelhet, a legtöbb szavazatot elnyerő gyermekrajz értékes díjat, 100 ezer forintos sport-szervásárlási utalványt kap.

Somogyi Tamás

A kutyák témája nagy népszerűségnek örvendett a gyerekek körében

FOTÓ: VAJDA JÓZSEF

Úrkovbojok Budapesten

Három év után ismét Budapesten lép fel a Jamiroquai. Hatodik, Dynamite című nagylemezük megjelenésével egy napon, június 20-án, hétfőn a higanymozgású Jay Kay és csapata a Petőfi Csarnok Szabadtéri Színpadán varázsolja el a magyar rajongókat este hét órától. A publikum tehát frissiben és mindjárt élőben ismerheti meg az új dalokat.

A Jamiroquait 1992-ben Derrick McKenzie dobos, Toby Smith billentyűs, Stuart Zender basszgitáros, Wallis Buchanan vibrafonos és Jay Kay énekes alapította. A gárda első, When You Gonna Learn? című, 1992-es kislemeze szupergyorsasággal robbant be a könnyűzenei életbe. Muzsikájuk a funk, soul, jazz, R&B és diszkó ötvözeteként jellemezhető leginkább, bár nehezen kategorizálható. Összetéveszthetetlen hangzásuk védjegyeként még egy ősi ausztrál hangszer, a didgeridoo is szolgál. 1995-ben megjelent Return Of The Spacecowboy, majd az egy évvel később megjelent Travelling Without Moving és az albumon szereplő Cosmic Girl, Alright és a Virtual Insanity című számuk sikerét követően Európa mellett Amerika is behódolt a Jamiroquai előtt.

Négy év szünet után a csapat idén új albumot ad ki, Dynamite címen, melynek megjelenése egybeesik az együttes budapesti koncertjével.

H. D.